

Nissaga d'actors

Potser és una qüestió genètica, o qui sap si, a còpia d'anar vivint des de petits entre bambolines, el cuc de la interpretació els va captivar. EL TEMPS presenta tres famílies i tres casos ben distints de com l'amor pel teatre ha superat tota altra alternativa.

Seria interminable i quasi fatigós d'enumerar tots els Lucchetti que, d'alguna manera o altra, es troben relacionats amb el món de la interpretació: entre pares, fills, dones i ex-dones, marits i ex-marits, tranquil·lament podrien formar una companyia. Fins i tot, hi trobaríem alguna sastressa i algun tècnic de llum. Però potser el cap més visible n'ha estat l'Alfred Lucchetti, actor amb més de cent obres de teatre al darrere i un nombre similar d'actor de cinema. I això que va començar en el món de la interpretació relativament tard!

Mònica i Alfred Lucchetti. El clan dels Lucchetti podria perfectament formar una companyia.

ALFRED: Ja tenia els meus bons quaranta anys quan vaig començar a dedicar-m'hi professionalment. Jo havia estat químic en una empresa de plàstics, ara que militava al PSUC, un dels pocs partits d'esquerra que hi havia en aquell moment. Un dia hi va haver un daltabaix econòmic a l'empresa que van fer servir d'excusa per fer fora els elements menys desitjables o subversius, i així és com em vaig veure ficat de ple en aquest món. Home, alguna noció, no tant de teatre clàssic

com d'autors més *amateurs*, ja la tenia. Pensa que vaig ser dels primers que descobriren Brecht quan ningú no el coneixia o dels primers a interpretar *El retaulle del flautista* de Jordi Teixidor. Però allò era més un teatre de compromís, una forma de fer política subversiva, com ho podia ser la publicació del diari clandestí *Mundo Obrero*, en què també hi tenia a veure.

Per aquella època, més o menys, ja havien nascut la Mònica i el Tito, els seus fills, i, encara que al començament, d'allò que feia el pare no n'entenien ni un borrall, amb el temps tots dos s'han inclinat per les arts escèniques: la Mònica per la interpretació, i el Tito per la part més tècnica, actualment a Madrid amb l'obra *Sweeney Todd*.

MÒNICA: Jo, que fins ara havia estat una "filla de papà" (*fa broma i riu obertament*), de sobte em recordo amb el meu germà asseguda al seient del darrere del Sis-cents, amb els peuetes penjant, fent tombs per Catalunya acompanyant els pares quan feien *bolos*. Així és que la professió no em va sorprendre gaire, sabia perfectament on em ficava des del primer moment. Però sempre en dubtes: no saps si tindràs la mateixa sort, si et serà fàcil de tirar endavant o si tothora et compararan. Bé, tot i així vaig entrar a estudiar a l'Institut del Teatre una mica grandeta, tot s'ha de dir, però això ja em va anar molt bé, perquè era més selectiva que no la resta de gent en el sentit que sabia quins professors triar i de quins podria treure'n més profit.

—Suposo que el cognom Lucchetti et va obrir portes.

MÒNICA: No et pensis. Mira, al començament els companys em miraven amb una cara... És clar, jo coneixia els professors d'haver anat amb ells a fer copes al Raval, i eren col·legues i, és clar, tots pensaven: aquesta, a sobre úe ser filla del Lucchetti, va superrecomanada. Però mira, en aquests casos es veu que, facis què facis, la gent pensarà malament si vol fer-ho. Així és que em comportava normal, sense donar explicacions de més i, al final, van veure que m'ho guanyava matant-m'hi com els altres. Tant és així que no vaig tenir facilitats ni a la prova d'accés. Vaig aprovar, sí, però a la nota que fa el jurat deia "Pot entrar a l'Institut, però ha d'anar al foniatre per tractar-se la veu". I amb això em van tenir ben putejada durant tota la carrera, per culpa de la veu. No crec que hi hagi ningú que hagi fet més cursos de veu que jo. Però no n'estic ressentida; considero que l'Institut és el lloc que millor et prepara i et poleix en tots els sentits. La prova n'és que ara faig classes a amics i coneguts que volen preparar-se per a les proves d'accés.

MIREIA MARGENAT

Una promoció que no ho va tenir gaire fàcil a l'hora de col·locar-se: només el Pere Arquillué i la Cristina Dilla treballen de forma habitual; la resta ha de viure d'unes altres feines.

ALFRED: En canvi, el meu aprenentatge va ser a força de treballar i treballar. Però, tinc molt clar que com a actor, contínuament has d'anar formant-te: fent cursos, seminaris i, evidentment, aprenent de qualsevol treball que facis, per petit i secundari que sigui. L'actor és com una esponja que xucla de tot arreu, però a la vegada has de ser molt permeable a rebre noves sensacions. Quan crees el personatge, moltes vegades hi ha el perill de tenir-lo tan clar, tan clar en el teu cap, que no admets que li puguin passar girades sobtades. Per això, per a mi una regla d'or i que sempre he dit a la Mònica és que no has d'enamorar-te mai del teu personatge. El personatge és una cosa que, quan surts del teatre, has de deixar penjada al camerino, perquè si la teva vida és plena i tens més interessos, el personatge el que fa és nosa.

Dues formes d'entendre la interpretació i algun feliç moment de coincidència.

MÒNICA: Bé, jo sempre havia estat darrere les bambolines observant molt, i a vegades fent alguna substitució, però la primera obra de teatre en què vam coincidir seriosament va ser a *Filomena Marturano*, d'Eduardo De Filippo. Hi feia de la seva amant, la qual cosa era una sensació bastant rara... la veritat, però també tenia el seu costat de tendresa. Perquè mon pare, per molt que vulgui, sempre em veu com "la nena" i vaja, és difícil de trencar aquesta barrera. Després també vam coincidir a l'obra *Bones festes*, i a la televisió a *Nissaga de poder*, encara que no hi teníem cap escena junts. Ara que hi penso, al teatre ens entenem molt més bé que no a la vida real. A casa sempre tenim més discussions, i com que cadascú pensa diferent no ens posem mai d'acord; en canvi, al teatre treballem molt bé junts.

Tant és així que, fent seva la màxima "fes per tu mateix allò que no facin els altres per tu", han decidit de tirar endavant una obra que dirigirà la Mònica i que interpretarà l'Alfred. Es tracta de La darrera nit de Sebastià, un monòleg inspirat en els darrers anys d'Oscar Wilde. Una reflexió del que li significà estar a la presó tants anys i el seu estat d'ànim posterior. El lloc pensat per a estrenar-la no podia ser més idoni: la presó Model de Barcelona.

L'estranya parella. *Quan el Roger Pera tenia nou anys, el seu pare, el Joan, el va acompanyar perquè fes el primer doblatge. Es tractava de la sèrie de dibuixos animats Charlie Brown. El nen va agafar un tal estat de nervis davant les múltiples recomanacions que li feia el pare i la responsabilitat de quedar bé, que aquella mateixa nit l'havien d'operar de l'apèndix. Aquell va ser el bateig del Roger dins el món de la faràndula.*

JOAN: Que jo recordi, només hem coincidit a la televisió una vegada, a la sèrie que feia amb la Mari Santpere, *Salut, amor i feina*. En un episodi, jo havia d'anar a buscar el fill a l'escola i sortia ell per allà al mig

amb uns altres nens. Però procurem de no coincidir en gaires feines perquè no tenim unes relacions massa cordials, professionalment parlant, és clar. Pensem de formes molt diferents: jo considero que tinc molta experiència i sé el que li aniria bé, i ell no vol fer mai el que li dic, vol provar-ho tot per ell mateix, diu que la meua experiència no li serveix, i si s'equivoca, doncs, mira, pega.

L'etern desig dels pares de guiar les passes dels fills. I això que el Roger ja ha conegut una bona temporada de fama. De primer amb la telesèrie Poble Nou, després una comèdia de teatre com Torna-la a tocar, Sam, i més tard el musical Germans de sang.

ROGER: Hi va haver una època en què em sentia totalment intimidat. D'un dia per un altre tothom em reconeixia al carrer i em parlava, i jo sóc un individu que m'agrada de passar molt desapercbut i observar tot el que tinc al voltant, i de sobte em va venir una onada de popularitat excessiva.

JOAN: Però a casa, mai no hi hem donat gens d'importància, a la fama. Pensa que jo hi va haver un moment que era l'home més conegut i més estimat de Catalunya. Amb les sèries que vaig fer amb el Capri, i el *Caparrós*, no podia anar enlloc sense que se'm tressin a sobre. Vaig arribar a un punt tal de popularitat que fins i tot inauguro la TV3 i faig els primers doblatges en català de la història. Doncs bé, vaig passar d'això a no fer absolutament res durant deu anys, però no perquè no volgués, sinó perquè no em cridaven d'enlloc. Aquests darrers anys he tornat a encadenar dos èxits de teatre com són *No et vesteixis per sopar* i ara *La extrana pareja*, i torno a ser reconegut i estimat. Per això, a la meua família, sempre els dic que s'ha d'estar preparat per passar els moments de desert, igual que passes els moments d'eufòria.

Joan Pera s'ha fet un bon racó en la TV. Personatges com l'Spencer de N'hi ha que neixen estrellats o l'inefable Mr. Bean, a més de la veu de Woody Allen, han sortit de la seva gola prodigiosa.

JOAN: I això que jo no n'estava gaire entusiasmat,

Roger i Joan Pera. El primer doblatge que va fer Roger Pera, fill de Joan, un dels dobladors més prolífics de Catalunya, va ser als nou anys d'edat.

MIREIA MARGENAT

Pep i Marçal Cruz. El primer treball que van fer junts pare i fill va ser amb motiu de la telesèrie *Oh Europa!* de TV3.

quan vaig començar amb això del doblatge. La primera pel·lícula que vaig doblar era *El decameró* de Pasolini, en el paper d'un dels joves que hi sortien. Cap al 1973 vam començar a fer els primers doblatges en català de la història, per a programes infantils com els de *Cavall Fort* i *Rialles*. Bé, allà hi vam començar els primers, com el Joan Borràs, el Vicenç Domènech o el Miquel Cors. Després, he anat treballant, adquirint experiència i fent meus alguns personatges, i la veritat és que moltes vegades gràcies al doblatge he pogut menjar.

I mentre el pare ja fa quatre anys que triomfa al teatre Borràs de Barcelona, el fill fa la prestació social substitutòria portant quatre grups de teatre amb persones amb dificultats. A més d'un munt de projectes que sempre li volten pel cap.

ROGER: De moment aprenc de la vida. Quan rodava a la televisió no tenia temps de res. Portàvem un ritme frenètic, es controlaven els nivells d'audiència diàriament i, si algun personatge no els agradava, el treien sense miraments. Moltes vegades, amb sort, ens donaven els guions un dia o dos abans, amb la qual cosa havíem d'improvisar molt; bé, com en la vida real. Després de passar per la televisió hi ha la idea que no pararàs de treballar perquè els productors et contractaran donat que arrossegues més públic potencial. Però la veritat és que no sempre funciona així la cosa. De primer, perquè la teva cara ja és molt cremada, i segon, perquè ja et coneixen tots els registres, no els pots sorprendre. Així que el pas per la televisió va anar bé, però en aquesta feina encara em falta molt de camí a fer.

Productes "Made in Girona". *Quan el Pep Cruz ja era contractat per fer la telesèrie Oh Europa!, els guionistes van tenir un problema: on trobar un actor que pogués fer el paper del seu fill. La solució no podia ser més a prop; el Marçal es va presentar al càsting i dos factors van ser determinants a l'hora de triar-lo: una innegable semblança física amb el pare i una forma d'interpretar prou acceptable.*

PEP: I això que no havíem coincidit mai en cap obra de teatre ni en res. Bé, en alguna figuració d'obres que

fèiem amb el TEI (Teatre Experimental Independent) de Sant Marçal, a Girona.

Encara que la tradició teatral del Pep a Girona ja ve de més lluny, concretament de l'any 1968...

PEP: Sí, va ser un any molt reivindicatiu, oi? Bé, en aquella època fer teatre tenia un component afegit: no solament es tractava d'interpretar; era una forma de fer oposició, lluita contra el règim, una forma de provocació. I a sobre, controlant les obres i els arguments, hi havia la sempre autoritària censura. I això que havíem fet obres d'autors que no es consideraven tan polítics, com Sartre o Jean Genêt. I sí, a més, l'obra era en català, raó de més perquè no passés pel sedàs. En aquella època, del teatre, no en vivia ni Déu, teníem pocs mitjans i actuàvem a qualsevol antre amb un mínim de condicions, però això no donava de menjar.

MARÇAL: D'aquella època, no en tinc gaire consciència; potser més tard, quan, als qui anaven amb el meu pare, se'ls va ocórrer de portar obres de teatre als instituts de Girona. Les obres eren convenientment escapçades, i després es complementaven amb un col·loqui sobre qualsevol tema relacionat amb el teatre, des del maquillatge a un autor concret, etc. Això va fer que es despertés molta afecció pel teatre entre els estudiants.

PEP: Bé, la meua vida sempre ha estat així de moguda, fins que vaig deixar una mica de banda el fet de viure a Girona i vaig baixar a treballar a Barcelona. Cada dia, de pujar i baixar, se me n'hi anaven dues mil peles d'autopista. Així és que ens instal·lem a Barcelona, sense deixar mai de banda Girona, és clar. I he anat treballant per a uns i altres, ara la companyia Flotats, ara al Centre Dramàtic de la Generalitat, ara Dagoll Dagom. Una cosa que sempre he procurat ha estat de no estancar-me, ni encasellar-me en un tipus de paper concret: tant he fet un drama molt bèstia com el *Fugaç* de Benet i Jornet, o l'*Otel·lo* de Shakespeare, com un personatge més còmic com l'Antoine de *Flor de nit*. Procuo de fugir com de la pesta d'aquesta tendència natural que tenen els directors d'encasellar-te.

"Cul d'en Jaumei", que dirien alguns, o actor amb grans inquietuds, igual que el fill, que ara ja fa tentines en un món ben diferent.

MARÇAL: Amb els amics sempre hem muntat coses, projectes i a vegades petites obres de teatre *amateur*, i he anat veient que un terreny que m'agrada força és la part tècnica. M'interessa experimentar amb llums, so. Es una tasca molt creativa. Juntament amb el Manuel Huerga i el Jordi Bonet vam muntar el piromusical que es va oferir a la infanta Cristina amb motiu del casament. Però ara m'inclino més pel món de la publicitat, i també he participat en el muntatge de llums de concerts del Serrat, entre més coses.

PEP: Jo, per la meua part, ara dirigeixo l'obra *Surf*, de Jordi Galceran, interpretada pel Jordi Coromines, en Joan Raja, la Cristina Dilla i la Núria Hosta. Té força èxit, però no, com voldria la creença popular, perquè tingui dos actors de telesèries, sinó perquè és bona. Els catalans no som gaire mitòmans i si l'obra no funciona, el teatre no s'omple, ja hi pots posar qui vulguis.

Guillem Medina